

nen verhogen naar AVI-niveau 6. Het loont de moeite om te investeren in lees- en schrijfvaardigheid en gezien het belang van deze vaardigheden voor het functioneren in de samenleving zouden PrO-scholen de leerlingen in ieder geval de kans moeten geven om beter te leren lezen en schrijven. De makers van het Protocol Dyslexie hebben inmiddels een interventieprogramma bij het Protocol Dyslexie opgesteld dat is bestemd voor het eerste en/of het tweede leerjaar van het PrO. Daarmee kunnen PrO-scholen in de onderbouw werken aan de lees- en spellingvaardigheid van hun leerlingen. Voor de vier jaren daarna, in de midden- en bovenbouw, is er echter geen programma voorhanden.

Samenwerking

Om te bewerkstelligen dat de didactiek van het lees- en schrijfonderwijs voor de midden- en bovenbouw ontwikkeld wordt, is samenwerking tussen

meerdere scholen voor Praktijkonderwijs gewenst. De doelgroep van PrO-leerlingen is namelijk voor veel uitgevers te klein om onderwijsmateriaal te ontwikkelen. Als de scholen de handen ineenslaan, zou dit voor pedagogische centra en/of uitgevers een impuls kunnen zijn om met deze

thematiek aan de gang te gaan. Het oplossen van dit probleem door het onderwijsveld kost (te) veel tijd en het proces zal niet in iedere school vlot verlopen. Er is immers specialistische kennis nodig, die niet op alle scholen aanwezig is. Door samen te werken, ontwikkelen en delen de scholen kennis en kunnen zij, waar nodig, ook externe deskundigen raadplegen. Graag zou de auteur van dit artikel in contact komen met scholen voor Praktijkonderwijs die willen bijdragen aan de hier geschetste ontwikkeling, opdat de lees- en schrijfdidactiek voor de midden- en bovenbouw tot stand komt en deze leerlingen ook wat lezen en schrijven betreft 'leren voor het leven'.

Literatuur

- K. Henneman, R. Kleijen & A. Smits (2004), *Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs*. 's-Hertogenbosch: KPC groep.
e-mail: c.sebregts@symbion-vo.nl

S I G N A L E M E N T E N

Raamwerk Nederlands verschenen

In het kader van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid 2006-2010 is een raamwerk NT1 voor beroepsopleidingen ontworpen. Aanleiding tot de publicatie was de zorg over de lage taalvaardigheid Nederlands van leerlingen in het mbo. Docenten in het beroepsonderwijs hebben behoefte aan zo'n instrument om de taalontwikkeling van hun leerlingen zichtbaar te maken en te kunnen sturen. Aan de hand van het raamwerk kunnen zij het taal-

vaardigheidsniveau van hun leerlingen bepalen en kunnen leermaterialen en een portfolio ontwikkeld worden. Er bestaat al een raamwerk voor moderne vreemde talen en voor NT2. Deze zijn gebaseerd op het CEF (*Common European Framework of Reference for Languages*) dat is ontwikkeld en geaccrediteerd door de Raad van Europa. Het CEF is specifiek ontwikkeld voor de moderne vreemde talen en is niet bedoeld als instrument

voor de beschrijving van niveaus van taalvaardigheid in de standaardtaal van een land, vandaar dat er een afzonderlijk document voor NT1 ontwikkeld moest worden.

Ella Bohnen, Fouke Jansen, Christel Kuijpers, Riet Thijssen, Ilona Schot en Willemijn Stockmann (2007), *Raamwerk Nederlands*. 's-Hertogenbosch: CINOP.